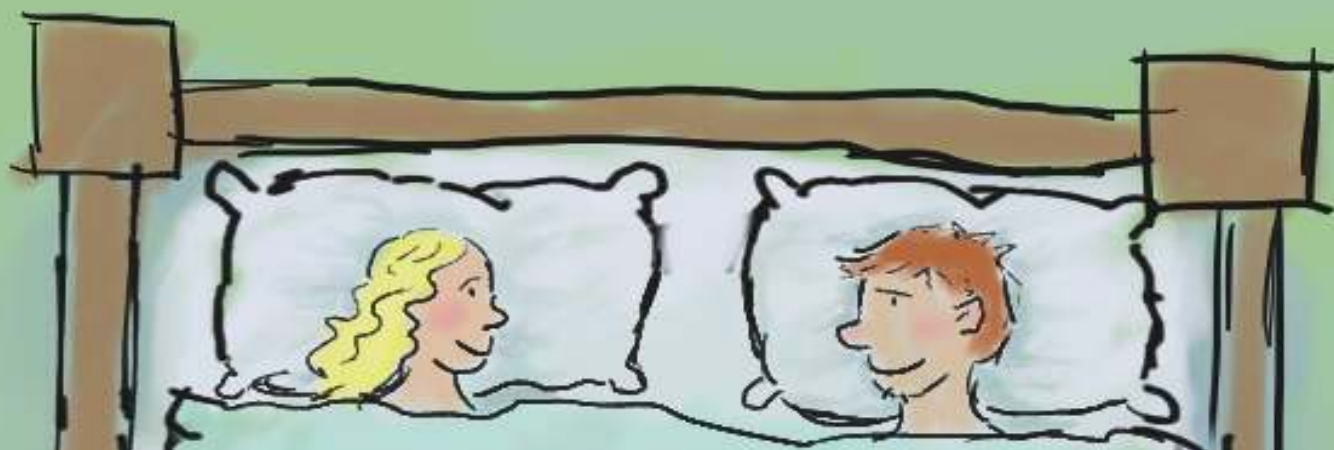

A hand-drawn illustration of a man and a woman lying in bed, facing each other. The woman has blonde hair and the man has brown hair. They are both smiling. The bed has a wooden frame and a light green blanket. The background is a solid light green color.

Seksualpolitik Jonstrupvang

I denne vejledning har vi brugt ordene DU/VI. Det betyder, at man som personale på JV ikke kan fralægge sig sit ansvar i forhold til socialministeriets lov og WHO's anbefalinger vedr.:
Seksualitet - uanset handicap.

Denne vejledning er obligatorisk læsning for alle ansatte på Jonstrupvang. Her kan du læse om, hvad du og beboeren har ret og pligt til at samtale om. Den indeholder endvidere en masse praktiske oplysninger om hvilke muligheder du har for selv at støtte og vejlede samt i hvilke situationer, du kan hente hjælp udefra.

Med ansvar mener vi, at det er dig der er ansvarlig for, at de ønsker/behov vores beboere kommer med, bliver ført ud i livet. Hvis en beboer henvender sig til dig er det fordi,
Du er blevet udvalgt og er derfor noget særligt.
Vi forventer, at du reagerer i overensstemmelse med Jonstrupvangs seksualpolitik og værdigrundlaget her på stedet.

På Jonstrupvang ønsker vi at skabe et seksual venligt miljø. Det vil blandt andet sige rummelighed, åbenhed, dialog og ikke mindst respekt for det enkelte menneske.

A hand-drawn illustration of a man and a woman lying in bed, facing each other. The woman has blonde hair and the man has brown hair. They are both smiling slightly. The bed has a wooden frame and white pillows. The background is a light green color.

Vision

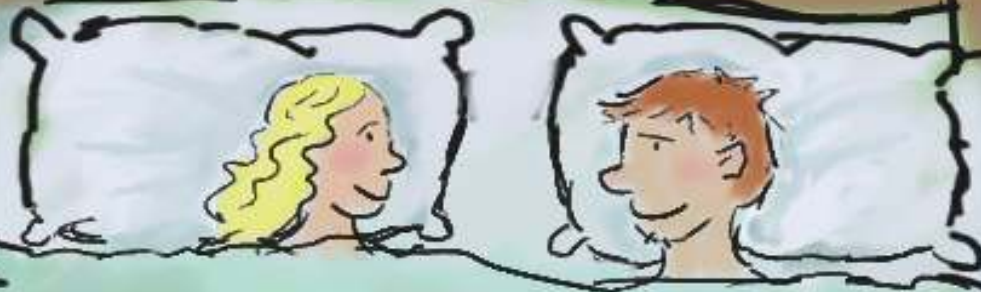
Visionen er, at beboerens seksualitet bliver en naturlig og integreret del af hverdagen på Jonstrupvang.

Jonstrupvangs seksualpolitik skal være dynamisk og vil blive rettet til efter sidste ny viden/lovgivning omkring handicappedes seksualitet.

Etik

Når du arbejder med andre menneskers seksualitet, kommer du dybt ind i personens intimsfære. Derfor er det meget vigtigt, at du arbejder med stor respekt og omtanke i ord, handling og kropssprog.

Det er meget vigtigt, at du husker din tavshedspligt og husker, at seksualitet er og bliver et privat anliggende og aldrig må indgå i uprofessionelle samtaler, hverken med beboere eller det øvrige personale, samt at færrest mulig involveres i den enkeltes beboer behov og ønsker.

Egne normer og grænser

For at kunne imødekomme beboeren og dennes seksualitet, er det vigtigt at tage stilling til egne normer og grænser.

Den hjælp /vejledning /støtte, der kan være behov for, er af meget forskellig karakter. Der kan f.eks. spørges om kærlighed følelser, f.eks.: Hvordan man får en kæreste, hvordan får man et parforhold til at fungere, venskaber osv. Der kan også spørges om hjælp til seksualitet, f.eks. til at blive afklædt i forhold til at have seksualitet, hjælp til at ligge sammen med en kæreste, oplæring i at tilfredsstille sig selv, kontakt til en prostitueret og meget andet. Det er vigtigt, at I på gruppemøder diskuterer emnet, så I overordnet kender kollegaers holdninger og grænser.

Du kan komme ud for at beboere har en seksuel adfærd, der afviger fra egne normer. Disse beboere skal have samme støtte og vejledning til at udleve deres seksualitet, som alle andre der ikke afviger fra normen.

Ligeledes skal du som personale være opmærksom på, at beboernes seksuelle niveau og status kan være forskellig fra "normen" og det aldersvarende. Føler du dig usikker, skal du tage emnet op med dine kolleger eller en seksualvejleder.

Du har ret til at sige nej til at hjælpe beboeren med dennes seksualitet, men er forpligtiget til, at finde en kollega der kan.

A hand-drawn illustration of a man and a woman lying in bed, facing each other. The woman has blonde hair and the man has brown hair. They are both smiling slightly. The bed has a wooden frame and white pillows. The background is a light green color.

Kærester

At være kærester betyder kærlighed, tryghed og evt. status, men det er ikke altid, at det betyder sex. For de fleste er kærligheden en dejlig fornemmelse i kroppen, en ny verden der åbner sig, at være sammen med et andet menneske. At være kærester kan f.eks. være at se film sammen i hinandens lejligheder, spille spil, holde i hånd, sidde tæt, kysse hinanden og meget andet. Det meget vigtigt at pointere, at være kærester ikke altid betyder, at man absolut går i seng med hinanden.

Personalet har til opgave at tilbyde støtte og vejledning omkring kæresteforhold. Det er vigtigt at begge parter er enige om, hvor langt de ønsker at gå. Forventninger der ikke bliver indfriet/forstået kan ende i skuffelser eller krænkelser. Som personale har man pligt til at hjælpe beboere, der ønsker samvær med deres kærester og give dem mulighed for at kunne sove sammen. Det er også personalets opgave at vejlede og hjælpe parret til seksuelt samvær, hvis dette ønskes, eller henvise til en anden der kan hjælpe.

Den seksuelle adfærd i fællesrum

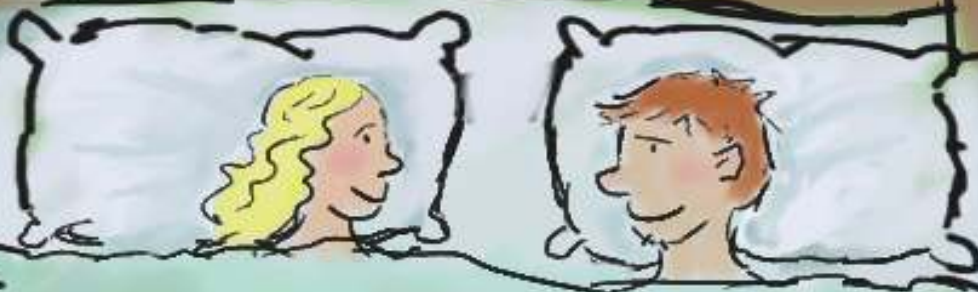
Det er personalets opgave og ansvar at vejlede til en hensigtsmæssig seksuel adfærd i det offentlige rum. Dette skal ske på en hensigtsmæssig etisk måde, der ikke sætter beboeren i forlegenhed.

Den seksuelle adfærd i det private rum

I beboernes egen lejlighed er der vide grænser for de seksuelle udfoldelser. Her er det vigtigt, at personalet tilsidesætter egne normer og grænser og anerkender og accepterer den enkeltes/parrets lyster og behov.

Personalet skal respektere privatlivets fred, og udvise diskretion, men skal selvfølgelig altid reagere professionelt, hvis man har mistanke om overgreb. Der skal dog altid bankes på og afventes svar, inden man træder ind i beboerens lejlighed.

Det er ikke altid beboerne har en fornemmelse for blufærdighed, det er derfor personalets opgave at "beskytte" de seksuelt udøvende, samt andre beboer, gæster m.v. mod frit udsyn til lejligheden, (trække gardinerne for, lukke døren osv.

Personalets adfærd og påklædning

Det er vigtigt at være opmærksom på, at du som ansat kan være medvirkende til at udsende utilsigtede seksuelle signaler gennem påklædning og i særdeleshed adfærd, undgå derfor at være udfordrende klædt, så du udsender signaler, som kan misforstås.

Beboernes adfærd og påklædning

Enkelte beboere kan have brug for hjælp og vejledning omkring påklædning og seksuelle signaler. Når du giver denne vejledning skal der gøres med respekt og anerkendelse af beboerens seksualitet.

De fysiske rammer

Personalet skal være behjælpelig med at vejlede omkring alternativer, såfremt indretningen er et problem for beboerens seksuelle udfoldelse. Hvis en beboer f. eks ønsker at sove sammen med en kæreste, vil en dobbeltseng i stuen måske være hensigtsmæssig.

Grundet fysiske begrænsninger i byggeriet er det ikke altid muligt at kunne flytte sammen i en stor lejlighed. Men som personale skal vi altid forsøge at imødekomme beboernes ønsker, og bestræbe os på at tænke i løsninger og ikke begrænsninger.

Seksuelle krænkelser og overgreb

Hvis du bliver opmærksom på, at en beboer er blevet udsat for seksuelle krænkelser eller selv krænker andre, har du som medarbejder en særlig skærpet indberetningspligt.

Vær opmærksom på følgende:

- ❖ Tab af færdigheder samt tab af eller forringet evne til at tale
- ❖ Ændret personlighed eller adfærd og lav selvfølelse
- ❖ Depression, indadvendthed
- ❖ Selvskadende adfærd eller spiseforstyrrelse

Du skal i første omgang henvende dig til din leder. Kan lederen ikke træffes, og der er tale om en akut situation, hvor politi og lægehjælp er påkrævet, skal du selvfølgelig rekvirere den fornødne hjælp straks.

Senfølger af seksuelt overgreb

- ❖ Seksuel dysfunktion, f.eks. overdrevent seksuel fikseret
- ❖ Øget risiko for selv at begå seksuelle overgreb.
- ❖ Depression, eller lav selvværdsfølelse
- ❖ Posttraumatisk stressforstyrrelse
- ❖ Selvmordsforsøg
- ❖ Misbrug

Ovenstående ændret adfærd eller andre væsentlige ændringer i adfærden hos en beboer, *kan* skyldes, at vedkommende har været/bliver udsat for seksuelle overgreb.

A hand-drawn illustration of a man and a woman with blonde and red hair respectively, kissing in a bed. The bed has a wooden frame and white pillows. The background is a light green color.

Hjælp til beboer der har været udsat for seksuelt overgreb

Der kan overvejes psykologhjælp eller anden terapiform. Det er vigtigt at være opmærksom på, at et menneske med nedsat psykisk funktionsniveau måske aldrig vil kunne bearbejde traumet, men måske altid vil have behov for f.eks. psykologhjælp, terapi, medicin løbende og især i følelsesmæssige belastede perioder.

Hvordan kan man hjælpe krænkeren

Hvis man oplever en person udsætte en anden person for overgreb, har vedkommende formentlig brug for behandling og hjælp til at stoppe med at udføre overgreb. Her kan der tænkes på, at foreslå at få udlevet seksualiteten på anden vis. (I tilfælde af mistanke om seksuelt overgreb overfor en beboer/bruger, findes der på vagtstuen en hylde vedr. seksualvejledning).

Prævention

Hvis en beboer har et aktivt sexliv, der medfører risiko for uønsket graviditet eller pådragelse af kønssygdomme, skal personalet sørge for at beboeren får rådgivning omkring prævention.

A hand-drawn illustration of a man and a woman with blonde and red hair respectively, kissing in a bed. The bed has a wooden frame and white pillows. The background is a light green color.

Køb af seksuelle ydelser

Personalet skal hjælpe og vejlede beboere, hvis de ønsker besøg af eller selv ønsker at besøge en prostitueret. I den forbindelse kan det blandt andet være personalets opgave at formidle kontakten og ønskerne til den prostituerede. Ligeledes sørge for, at beboeren er velsoigneret inden besøget, og skabe gode rammer, hvis samværet skal foregå i beboerens eget hjem. Husk at have dialogen omkring ønsket om diskretion.

Seksuelle hjælpemidler

Da vores beboer kan have stor glæde af seksuelle hjælpemidler, til brug ved onani, skal vi som personale hjælpe med, at beboeren kan få råd og vejledning til indkøb af disse. Vi skal ligeledes være behjælpelige ved brug og rengøring af hjælpemidlerne.

Øvrigt

Hvis du har lyst til at vide mere eller læse supplerende litteratur omkring emnet handicappede og seksualitet, se i bogskabet på torvet eller på hylden på vagtstuen. Socialministeriets vejledning 2001 er at finde i alle storgrupper.

A hand-drawn illustration of a man and a woman kissing in bed. The woman has blonde hair and the man has brown hair. They are lying under a light green blanket. The bed has a wooden frame with four posts. The background is a light green color.

Relevante links:

www.spastikerforeningen.dk

www.handicap.dk

www.seksualvejlederforeningen.dk

www.vfb.dk

www.clh.dk

www.servicestyrelsen.dk

Udarbejdet i 2010 af:

Ketty Sparre Lorentzen, Erik Sloth, Mette Weischer
Lisbeth Vollund Kristensen, Jens Skaaning, Yvonne
Rasmussen og Mona Funch

Layout:

Jesper Sparre Nyhjem